

Postupy týkajúce sa vykonania rozsudkov - Rakúsko

OBSAH

- 1 Čo znamená výkon súdneho rozhodnutia v občianskoprávných a obchodných veciach?
- 2 Ktorý orgán alebo ktoré orgány sú oprávnené vykonávať súdne rozhodnutia?
- 3 Za akých podmienok možno vydať exekučný titul alebo rozhodnutie?
 - 3.1 Konanie
 - 3.2 Hlavné podmienky
- 4 Predmet a povaha exekučných opatrení
 - 4.1 Aké druhy majetku môžu byť predmetom exekúcie?
 - 4.2 Aké sú účinky exekučných opatrení podľa EP?
 - 4.3 Aká je platnosť takýchto opatrení?
- 5 Možno proti rozhodnutiu, ktorým sa vydáva takéto opatrenie, podať opravný prostriedok?
- 6 Existujú nejaké obmedzenia týkajúce sa výkonu súdneho rozhodnutia, najmä pokiaľ ide o ochranu dlžníka alebo lehoty (podľa EP)?

1 Čo znamená výkon súdneho rozhodnutia v občianskoprávných a obchodných veciach?

Výkon rozhodnutia [v Rakúsku nazývaný exekúcia (Exekution) alebo nútený výkon rozhodnutia (Zwangsvollstreckung)] je uplatnenie štátnej donucovacej moci na presadenie vykonateľných pohľadávok a nárokov.

V exekučnom poriadku sú stanovené rôzne druhy exekúcie:

- exekúcia na účel vymáhania peňažných pohľadávok,
- exekúcia na účel dosiahnutia konania a opomenutia.

Exekúcia na účel vymáhania peňažných pohľadávok:

V prípade exekúcie na vymáhanie peňažných pohľadávok si musí veriteľ vo svojom návrhu na vykonanie exekúcie zvoliť, na aké majetkové predmety chce siahnúť (výber exekučného prostriedku); môže si pritom vybrať okrem iného medzi exekúciou hnutel'ného majetku (exekúcia hnutel'ných hmotných vecí), exekúciou pohľadávok, predovšetkým exekúciou mzdy, a nútenou dražbou nehnuteľnosti.

Exekúcia na účel dosiahnutia konania a opomenutia:

V prípade exekúcie na účel dosiahnutia konania a opomenutia musí veriteľ navrhnúť exekučný prostriedok stanovený v exekučnom poriadku na presadenie nároku.

Exekúcia na účel vynútenia nároku na opomenutie konania sa uskutočňuje tým, že na návrh je exekučným súdom pri povolení exekúcie uvalená peňažná pokuta. Pri každom ďalšom konaní v rozpore s rozhodnutím uvalí exekučný súd na návrh ďalšiu peňažnú pokutu alebo väzbu až do celkovej dĺžky trvania jedného roka.

Na účel presadenia konania, ktoré môže uskutočniť tretia strana, je vymáhajúci veriteľ na návrh zmocnený súdom, aby nechal konanie uskutočniť na náklady povinného.

Nárok na konanie, ktoré tretia strana uskutočniť nemôže a ktorého uskutočnenie súčasne závisí výlučne od vôle povinného, sa vykonáva tým, že povinný je na návrh vyzývaný súdom k uskutočneniu konania prostredníctvom peňažných pokút alebo väzby až do celkovej dĺžky trvania šiestich mesiacov.

2 Ktorý orgán alebo ktoré orgány sú oprávnené vykonávať súdne rozhodnutia?

Príslušným pre povolenie exekúcie je v zásade okresný súd ustanovený vykonať exekúciu.

Miestne príslušný súd:

Exekúcia hnuťelného majetku a pohľadávok:

Pre exekúcie voči pohľadávkam je príslušným všeobecný súd (bydliska) dlžníka; V prípade exekúcie hnuťelného majetku je rozhodujúce, kde sa veci, ktoré sú predmetom zabavenia, nachádzajú v čase začatia exekúcie.

Nútená dražba nehnuteľnosti:

Pre exekúciu nehnuteľností (zapísaných v katastri nehnuteľností) je príslušným katastrálny súd.

Po povolení exekúcie je konanie vedené z úradnej moci. Exekučné konanie vedie buď sudca (nútená dražba nehnuteľnosti) alebo súdny úradník (exekúcia hnuťelného majetku a pohľadávok). Súdnym úradníkom je osobitne zaškolený justičný zamestnanec.

Vykonávacie úkony uskutočňujú exekútori, ktorí sú v Rakúsku justičnými zamestnancami a nepôsobia ako samostatne zárobkovo činné osoby a ani ako predstavitelia alebo zástupcovia vymáhajúceho veriteľa. Pôsobia v rozsiahlej miere samostatne, až kým nie je úspech alebo neúspech exekučného konania istý.

Veriteľ je vyzvaný k podaniu návrhov iba vtedy, ak bez nich súd alebo exekútor nemôžu v konaní pokračovať a ak je úradné konanie spojené s nákladmi. Veriteľ však môže už v návrhu poskytnúť doplňujúce údaje, v prípade exekúcie mzdy sa môže napríklad zrieknuť toho, aby zamestnávateľ podal vyhlásenie o tom, či existuje príjem a v akej výške, v prípade exekúcie hnuťelného majetku sa môže zrieknuť vynúteného otvorenia bytu spojeného s nákladmi na zámočníka, ak nie je dlžník zastihnutý.

3 Za akých podmienok možno vydať exekučný titul alebo rozhodnutie?

3.1 Konanie

Exekúcia na účel vymáhania peňažných pohľadávok:

Exekučné konanie je rozdelené na povoľovacie a vykonávacie konanie.

Predpokladom povolenia exekúcie je návrh veriteľa, v ktorom si zvolí exekučný prostriedok, ktorý má byť použitý na presadenie. Ak chce veriteľ vymáhať pohľadávku od podniku, väčšinou si zvolí exekúciu hnuťelného majetku a odovzdanie zoznamu majetku. V rámci tohto konania sa exekútor pokúsi dosiahnuť platbu pohľadávky a ak sa mu to nepodarí, zabaví zistené predmety. Ak tieto predmety vymáhanú pohľadávku nepokryjú, vyzve dlžníka k odovzdaniu zoznamu majetku, v ktorom musí dlžník uviesť svoj celý majetok.

Ak chce veriteľ vymáhať pohľadávku od konzumenta, väčšinou si zvolí exekúciu hnuťelného majetku, exekúciu mzdy a odovzdanie zoznamu majetku. Exekúciu mzdy si veriteľ nemôže zvoliť iba vtedy, keď vie, kde je dlžník zamestnaný alebo od koho poberá príjem. Ak to nevie, musí poznať dátum narodenia povinnej strany; súd zistí miesto vyplácania príjmu od Ústredného zväzu rakúskych nositeľov sociálneho poistenia (Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger). Prvým krokom je zabavenie a prevod príjmu dlžníka. Ak sa to podarí, exekúcia hnuťelného majetku sa vykoná iba na návrh veriteľa. Potom sa exekútor pokúsi dosiahnuť platbu pohľadávky a ak sa to nepodarí, zabaví zistené predmety. Ak tieto predmety vymáhanú pohľadávku nepokryjú, vyzve dlžníka k odovzdaniu zoznamu majetku, v ktorom musí dlžník uviesť svoj celý majetok.

Pri podávaní návrhu na exekúciu musí veriteľ použiť formulár (E-Antr 1) alebo podať formátovaný návrh. Pre podanie návrhu na exekúciu sa nevyžaduje zastúpenie advokátom.

3.2 Hlavné podmienky

Aby bolo možné exekúciu vykonať, musí vymáhajúci veriteľ disponovať exekučným titulom, vykonateľným rozhodnutím. Ďalej je stanovené potvrdenie o vykonateľnosti, ktoré udeľuje príslušný orgán v postupe stanovenom právom pre vydanie exekučného titulu. Veriteľ musí poznať aj adresu dlžníka; dátum narodenia je potrebné uviesť iba vtedy, ak chce požiadať o exekúciu mzdy, nepozná však miesto vyplácania príjmu.

4 Predmet a povaha exekučných opatrení

4.1 Aké druhy majetku môžu byť predmetom exekúcie?

Dlžník zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom, pokiaľ nie sú majetkové predmety nezabaviteľné. V exekučnom konaní sa však zaevidujú iba tie majetkové predmety, na ktoré chce veriteľ siahnuť a ktoré z tohto dôvodu označí v návrhu na exekúciu. V prípade exekúcie hnuteľného majetku však postačuje požiadať o zabavenie všetkých vecí, ktoré sú v úschove dlžníka; v prípade exekúcie pohľadávok musí veriteľ uviesť dlžníka tretej strany, v prípade exekúcie mzdy existuje výnimka. Veriteľ môže uviesť, že dlžníka tretej strany nepozná. Súd ho zistí od Ústredného zväzu rakúskych nositeľov sociálneho poistenia, keď veriteľ oznámi dátum narodenia dlžníka.

Veriteľ môže siahnuť aj na nasledujúce predmety exekúcie: iné pohľadávky ako mzdové nároky, podiel povinného v spoločnosti s ručením obmedzeným; v prípade nehnuteľnosti povinného má vymáhajúci veriteľ k dispozícii vynútené zriadenie záložného práva, nútenú správu a nútenú dražbu.

V pododseku „obmedzenia núteného výkonu rozhodnutia“ sa uvádza, ktoré majetkové predmety dlžníka sú z núteného výkonu rozhodnutia vyňaté.

4.2 Aké sú účinky exekučných opatrení podľa EP?

Účinky opatrení núteného výkonu rozhodnutia závisia od exekučného prostriedku:

Exekúcia hnuteľného majetku:

Exekútor zriadi záložné právo na zabaviteľné veci; tie sa vydražia.

Exekúcia pohľadávky, najmä exekúcia mzdy:

Na pohľadávku sa zriadi záložné právo. Dlžníkovi sa zakáže nakladať so svojou pohľadávkou, najmä inkasovať ju. Ak pohľadávka nie je nezabaviteľná, prevedie sa na veriteľa.

Nútená dražba nehnuteľnosti:

Na nehnuteľnosť sa zriadi záložné právo. Od zápisu poznámky o začatí dražby v katastri nehnuteľností sú voči veriteľom a vydražiteľovi nevymáhateľné právne úkony dlžníka, ktoré sa vzťahujú na nehnuteľnosť a jej príslušenstvo a ktoré nie sú súčasťou riadnej správy. Ak dlžník nehnuteľnosť predá, je schválená dražba vedená ďalej proti nadobúdateľovi nehnuteľnosti.

Trestnoprávne dôsledky sú stanovené, ak povinný zatají, použije, presunie alebo poškodí súčasť svojho majetku, predstiera alebo uzná neexistujúci záväzok alebo inak svoj majetok skutočne alebo zdanlivo zníži, a tým zmarí alebo obmedzí uspokojenie veriteľa prostredníctvom núteného výkonu rozhodnutia alebo prebiehajúceho konania vo veci núteného výkonu rozhodnutia. Rovnako sa dopúšťa trestného činu povinný subjekt, ktorý úradne zabavenú alebo zaistenú vec zničí, poškodí, negatívne zmení, znehodnotí alebo sčasti či úplne odníme z dražby.

4.3 Aká je platnosť takýchto opatrení?

Exekúcia je vedená dovtedy, kým nie je úspešne ukončená alebo zastavená, napríklad z toho dôvodu, že dlžník počas exekučného konania veriteľovi dlh uhradil. Vo výnimočných prípadoch môže byť exekúcia ukončená aj predtým, napríklad ak veriteľ vedie exekúciu mzdy a dlžník zmení pracovné miesto.

Exekučný poriadok pozná aj odklad exekučného konania. Ten je možné dosiahnuť predovšetkým vtedy, ak je podaná žaloba o určení neplatnosti a nevymáhateľnosti exekučného titulu, ak je podaný návrh na zastavenie exekúcie, ak bola podaná odporovacia žaloba (pozri bod 4), ak je proti uzneseniu súdu povoľujúcemu exekúciu podané odvolanie, ak je proti postupu výkonu exekúcie vedená sťažnosť alebo je podaný návrh na zrušenie alebo pozmenenie právoplatného vyhlásenia vykonateľnosti.

5 Možno proti rozhodnutiu, ktorým sa vydáva takéto opatrenie, podať opravný prostriedok?

Proti povoleniu na vykonanie exekúcie [v Rakúsku nazývané povolenie exekúcie (Exekutionsbewilligung)] existuje ako opravný prostriedok odvolanie. Odvolanie sa adresuje odvolaciemu súdu (nadriadenému krajiniskému súdu), podáva sa však na súde prvého stupňa (okresnom súde). Odvolanie sa musí podať do 14 dní. V zásade je stanovené zastúpenie advokátom. Konanie o odvolaní je čisto spisové konanie, v ktorom platí zákaz navrhovať nové odvolacie dôvody.

Dlžník si môže skutočnosť, že medzičasom vymáhanú pohľadávku uhradil, uplatniť prostredníctvom odporovacieho návrhu alebo odporovacej žaloby (nie však odvolaním proti povoleniu exekúcie). Táto žaloba sa podáva na súde, ktorý exekúciu povolil. So žalobou je možné spojiť návrh na odklad exekúcie. Ak je žalobe právoplatne vyhovené, exekúcia sa z úradnej moci zastaví.

Ak bola exekúcia povolená v zjednodušenom konaní o povolení, potom bola exekúcia povolená výlučne na základe údajov vymáhajúcej strany. V tomto prípade môže dlžník prostredníctvom námietky poukázať na skutočnosť, že chýba exekučný titul pokrývajúci exekúciu vrátane potvrdenia vykonateľnosti alebo že sa exekučný titul nezhoduje s údajmi uvádzanými v návrhu na vykonanie exekúcie. Námietka sa podáva na súde, ktorý povolil exekúciu ako súd prvej inštancie. V prípade vznesenia námietky súd skúma, či existuje exekučný titul, ktorý pokrýva vymáhanú pohľadávku. Námietku je možné podať v lehote do štrnásť dní.

6 Existujú nejaké obmedzenia týkajúce sa výkonu súdneho rozhodnutia, najmä pokiaľ ide o ochranu dlžníka alebo lehoty (podľa EP)?

Obmedzenia núteného výkonu rozhodnutia

Všeobecne platí výhrada, že exekúcia nemôže byť vykonaná v širšom rozsahu, než je to potrebné na uskutočnenie nároku označeného v povolení exekúcie.

V zákone sú stanovené isté obmedzenia exekúcie v prospech určitých osôb a združení osôb:

- Na vlastníctvo inštitúcie, ktorá podlieha štátnemu dohľadu a slúži verejnej doprave, smú byť vykonané úkony exekúcie, ktoré by mohli narušiť zachovanie verejnej dopravy, iba po dohode s úradom dohľadu danej inštitúcie;
- pred vykonaním úkonu exekúcie proti osobe, ktorá je v službách federálnej armády alebo federálnej polície, sa vyžaduje oznámiť povolenie exekúcie nadriadenému veliteľstvu tejto osoby;
- vo vojenských budovách musí byť vykonanie úkonu exekúcie vopred oznámené veliteľovi danej budovy a k vykonaniu musí byť priradený veliteľom budovy pridelený vojak;
- úkony exekúcie voči osobám, ktoré v Rakúsku požívajú imunitu na základe medzinárodného práva a na predmety exekúcie a priestory týchto osôb sa môžu vykonávať iba prostredníctvom Spolkového ministerstva spravodlivosti na základe vzájomnej dohody so Spolkovým ministerstvom pre Európu, integráciu a zahraničné veci;
- voči obci alebo verejnoprávnej a verejnoprospešnej organizácii je možné exekúciu na účel vymáhania peňažnej pohľadávky povoliť iba so zreteľom na tie časti majetku, ktoré je možné použiť na uspokojenie veriteľa bez narušenia ňou chránených verejnoprávných záujmov. Pokiaľ exekúcia slúži výkonu zmluvného záložného práva, táto výhrada neplatí.

Na účel ochrany povinného sú navyše určité majetkové predmety z exekúcie nutne vyňaté, napríklad:

Exekúcia hnuteľného majetku:

- predmety, ktoré sú v súlade so skromným životným štýlom, slúžia na osobné použitie a udržiavanie domácnosti;
- predmety nevyhnutné na prípravu na povolanie a výkon povolania a učebné pomôcky určené do školy;
- potraviny a palivo pokrývajúce na štyri týždne potrebu povinného a členov rodiny, ktorí s ním žijú v spoločnej domácnosti;
- domáce zvieratá;
- rodinné obrazy, listy a iné písomnosti a manželský prsteň povinného;
- pomôcky na vyváženie zdravotného postihnutia a pomôcky na opatrovanie povinného alebo členov rodiny, ktorí s ním žijú v spoločnej domácnosti, liečivá a pomocné prístroje potrebné na terapeutickú liečbu;
- predmety slúžiace na vykonávanie náboženských obradov;
- hotovosť do výšky sumy nepodliehajúcej zabaveniu až do najbližšieho termínu peňažnej výplaty po zabavení, pokiaľ je príjem povinného zákonne nezabaviteľný alebo iba obmedzene zabaviteľný.

Aj exekútor môže upustiť od zabavenia predmetov malej hodnoty, ak je zrejmé, že výsledkom pokračovania alebo vykonania exekúcie nebude výtazok presahujúci náklady exekúcie.

Exekúcia peňažných pohľadávok (exekúcia mzdy):

- náhrada výdavkov, pokiaľ sa ňou kryjú zvýšené výdavky, ktoré vznikli pri vykonávaní pracovnej činnosti;
- zákonné príspevky, ktoré sú poskytované na pokrytie zvýšených výdavkov spojených s zdravotným postihnutím alebo potrebou opatrovania, napríklad opatrovateľský príspevok;
- zákonné príspevky na úhradu nájomného alebo pokrytie iných nákladov na bývanie;
- rodinné prídavky;

- určité zákonom stanovené dávky, ktoré sú poskytované v dôsledku narodenia dieťaťa, najmä paušálny príspevok na starostlivosť o dieťa;
- určité príspevky, ktoré poskytuje úrad práce;
- náhrada nákladov zo zákonného systému sociálneho zabezpečenia.

Okrem toho sú nezabaviteľné najmä:

- vecné dávky poskytované podľa zákonov o sociálnom zabezpečení;
- nárok na rozdelenie používaného majetku a úspor manželov, pokiaľ nebol uznaný prostredníctvom zmluvy alebo zmiernu a uplatnený súdnou cestou.

Príjmy z pracovnej činnosti, poberaný dôchodok a platby zo zákona, ktoré slúžia ako náhrada v prípade prechodnej nezamestnanosti alebo zníženej pracovnej schopnosti, sú zabaviteľné obmedzene. Výška nezabaviteľnej časti („existenčného minima“) závisí od výšky platby a počtu vyživovacích povinností povinného. Nezabaviteľné sumy, ktoré sa každoročne zvyšujú, vyplývajú z tabuliek uvádzaných na domovskej stránke Spolkového ministerstva spravodlivosti (<http://www.justiz.gv.at/web2013/html/default/2c9484852308c2a60123ec387738064b.de.html>). V zákone sú v určitých prípadoch zohľadnené osobitné potreby povinného alebo jeho veriteľov tým, že na žiadosť je za určitých okolností umožnené zvýšenie alebo zníženie sumy nepodliehajúcej zabaveniu. V prípade exekúcie z dôvodu zákonného nároku na výživné sa výška sumy nepodliehajúcej zabaveniu znižuje všeobecne o 25 %.

V zákone o nájomnom práve (Mietrechtsgesetz – MRG) je okrem toho pre prípad exekučného titulu na vypratanie bytu, ktorý podlieha zákonu o nájomnom práve, stanovené, že exekúcia vypratáním sa odloží, ak je nájomca vystavený bezdomovectvu.

Lehoty núteného výkonu rozhodnutia

Lehoty, v rámci ktorých sa musia podať návrhy na exekúciu, nie sú stanovené, okrem výnimočných prípadov [titul na vypratanie podľa § 575 Občianskeho súdneho poriadku (Zivilprozessordnung – ZPO)]. Povinný však môže čeliť exekúcii námietkou premlčania. Premlčacia lehota pre pohľadávky, na ktoré existuje právoplatný exekučný titul („súdne stanovené dlhy“), je vo všeobecnosti 30 rokov od právoplatnosti exekučného titulu. Pokiaľ sú základom exekučného titulu práva právnických osôb verejného práva alebo súkromného práva, táto premlčacia lehota sa predlžuje na 40 rokov. Výnimka sa však týka plnení, ktoré sa stanú splatnými až v budúcnosti, ak je pre ne podľa všeobecných ustanovení o premlčacích lehotách stanovená kratšia lehota premlčania.

Premlčanie sa prerušuje každým právoplatným povolením exekúcie a začína plynúť znova s posledným krokom exekúcie resp. ukončením exekúcie.

V určitých prípadoch je stanovené dočasné blokovanie ďalších návrhov na exekúciu alebo pokračovanie exekučného konania:

- Ak neboli pri exekúcii hnutelného majetku zistené žiadne zabaviteľné predmety, návrh iného vymáhajúceho veriteľa na povolenie exekúcie hnutelného majetku alebo nové vykonanie exekúcie sa síce schváli, vykoná sa však až šesť mesiacov po poslednom neúspešnom pokuse o vykonanie, pokiaľ nie je skorší pokus o vykonanie sľubný;
- návrh na exekúciu mzdy vo vzťahu k pohľadávkam voči neznámemu dlžníkovi tretej strany môže vymáhajúci veriteľ po povolení exekúcie hnutelného majetku podať až po uplynutí jedného roka od povolenia; táto čakacia lehota neplatí, ak vymáhajúci veriteľ preukáže, že sa až po návrhu na povolenie exekúcie hnutelného majetku dozvedel, že povinnému prislúchajú zabaviteľné peňažné pohľadávky. Povinný je viazaný odovzdať nový zoznam majetku iba vtedy, ak veriteľ preukáže, že povinný nadobudol majetok alebo ak uplynul od odovzdania zoznamu majetku viac ako jeden rok.
- V exekučnom poriadku sú stanovené aj lehoty, ktoré majú zabezpečiť rýchle presadenie. Exekútor musí do štyroch týždňov uskutočniť prvý vykonávací úkon a najneskôr do štyroch mesiacov podať veriteľovi správu o vykonaní alebo prekážkach. Exekutívne záložné právo, ktoré je veriteľovi priznané na základe exekúcie hnutelného majetku voči hmotným veciam povinného, zaniká po dvoch rokoch, ak sa v postup predaja riadne nepokračovalo.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.